

Utvärdering av Stegen - Delrapport 1

Rebecka Forssell

Malmö högskola, 2009
Enheten för kompetensutveckling och utvärdering

MALMÖ HÖGSKOLA

Delrapport 1 - Stegen

Utvärderingsuppdraget

Malmö högskola har av Finsam Malmö fått i uppdrag att utvärdera projektet Stegen, framförallt med fokus på den samverkan som ska komma tillstånd mellan de inblandande aktörerna, Malmö Stad, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Projektet, i formen av att vara ett Finsamprojekt, är i startgropen och denna rapport ska därför ses som en av flera delrapporter där den inledande fasen i projektet beskrivs och där förhoppningar och förväntningar på projektet och på samverkan ventileras. Rapporten bygger på intervjuer gjorda med projektägaren för Stegen samt en utav personalen på Stegen.

Bakgrund till projektet

Stegen har funnits som projekt sedan 2006 men då med en något annorlunda målgrupp i fokus. Målgruppen för Stegen är idag långtidsarbetslösa och från att tidigare blivit tilldelade deltagare från Individ och Familjeomsorgen remitterar nu även Försäkringskassan deltagare till Stegen. Gruppen deltagare har gemensamt att de varit arbetslösa under en längre tid och många gånger har deltagarna i projektet provat olika insatser men ändå inte lyckats bryta arbetslösheten. Målgruppen beskrivs som en stor grupp som egentligen alltid finns i samhället men även som en grupp som ofta inte prioriteras. Stegens satsning är på så vis ett sätt att hitta en metod för att jobba med målgruppen.

Utöver det nya klientelet från Försäkringskassan är ett annat nytt inslag i Stegen att man nu kan erbjuda arbetsträning i egen regi. Även när Stegen var ett projekt som riktade sig mot andra målgrupper har behovet av arbetsträning i den egna verksamheten funnits. Fördelarna med att bedriva arbetsträning i egen regi menar man är att man lättare fångar in flera aspekter av deltagarnas situation och på så vis den problematik som ligger bakom deltagarens arbetslöshet. Genom att ha egna arbetsträningsplatser kan personalen på Stegen hitta individuella infallsvinklar i rehabiliteringen. Det kan i praktiken innebära att småsaker kan uppmärksammas och diskuteras som till exempel vad det innebär att hälsa på kollegor när man kommer till jobbet. Likadant menar man att saker som är problematiska för individen, som till exempel att ringa in och sjukskriva sig, kan vändas till en positiv erfarenhet för individen genom att det ges möjlighet att samtala om händelser

på plats. Arbetsträning i egen regi framhålls även som ett sätt att bibehålla en trygghet för deltagaren, detta menar man är en erfarenhet från tidigare när arbetsträningen låg utanför den egna verksamheten och där man märkte att många av deltagare inte var redo. Att ha arbetsträning i egen regi är på så vis en metod i ledet att med små steg hjälpa individen att närma sig arbetsmarknaden.

Nya tillgångar

Arbetsträning i egen regi betyder som sagt att personalen kan arbeta direkt med de problem som de, eller som deltagaren själv, uppmärksammar. Projektets linje är att se till helheten hos individen vilket betyder att arbete och arbetsträning inte är ett ensamt fokus för rehabiliteringen. Individuella samtal och samtal i grupp kompletteras till arbetsträningen för ytterligare kunna jobba med helhetslösningar för individen.

Två nya tjänster har rekryterats till projektet och i rekryteringen sökte man personer som med sin bakgrund och kompetens kan bidra till att forma arbetsträningen. De två personer som rekryterats för att arbeta med arbetsträningen har erfarenheter inom vaktmästeri respektive daglig verksamhet. Utefter de nyanställdas kvalifikationer har man utvecklat idéer för att forma arbetsträningen. Arbetsträningen kommer därför att ske inom det praktiska området med betoning på att laga och reparera samt inom ett konstnärligt, kreativt fält.

Nytt för Stegen, sedan verksamheten blivit ett Finsamprojekt, är samverkan med andra aktörer. Samarbete med Försäkringskassan men även med andra myndigheter har funnits sedan tidigare men förhoppningarna på samverkan är nu att kunna arbeta fram en samverkan som inte bygger på personliga relationer utan på rutiner och ansvarsfördelning. Genom att arbeta fram rutiner för samverkan vill man skapa en hållbar samverkan som är oberoende vem eller vilka som är involverade. Vid det inledande skede som intervjuerna gjordes menade man att en kontaktperson med Försäkringskassan var etablerad och att den fungerade mycket väl, en önskan finns dock inom projektet att finna en samarbetsform där även Försäkringskassan går in med personal i projektet. Fördelarna med detta framhäver man från Stegen, är att det blir en bättre jämvikt i ansvarsfördelningen i projektet och att ansvaret för samverkan inte endast åläggs projektägaren, det vill säga Individ och Familjeomsorgen i Husie stadsdel. Att hitta en jämvikt i samverkan beskrivs även som viktigt för att kunna göra Stegen till en permanent verksamhet där en del av verksamheten finansierar sig självt.

Den främsta samverkanspartnern till Stegen är Försäkringskassan. Samverkan med Arbetsförmedlingen är något man önskar få till

stånd men hur den samverkan ska se ut är svårt att konkretisera. Anledningen till detta är att deltagarna blir aktuella för Arbetsförmedlingen först efter att de tagit del av Stegens insatser och att deltagarna till en början inte är redo att stå till arbetsmarknadens förfogande.

Arbetsträning och samtal

Hur arbetsträningen kommer att se ut i detalj är, vid det inledande skede som intervjuerna gjordes, under utveckling och en del av de aktiviteter som lyfts fram i projektansökan har fått revideras. Cykelverkstaden kommer troligtvis inte att genomföras eftersom lokalerna inte gör det möjligt, trädgårdsverksamhet och loppis är däremot aktiviteter som man planerar att få till stånd. Som skrevs ovan har de två nyrekryterade handledarna varit med och format innehållet i arbetsträningen utefter deras kompetens. Detta har lett till en idé om att införa en återvinningstanke i arbetsträningen där deltagarna lagar, reparerar och rustar upp prylar och där en del saker går till försäljning på exempelvis loppis. Att kunna sälja det som produceras eller restaureras innebär även ett närmande av Stegens förhoppning av att till vis del bli självförsörjande. Ytterligare har diskussionen väckts om att utföra reparationsarbete på närliggande föreskolor eller skolor. Olika former för självförsörjning, eller delvis självförsörjning, diskuteras och klartecken har getts om att få lov att dra in intäkter till projektet för att täcka materialkostnader.

Upp till arbetsträningen har deltagarna individuella samtal där deltagaren själv får prioritera vad denna vill ha hjälp med. En kartläggning görs över vad deltagaren vill ha hjälp med och vad denne har för resurser. De metoder som används är bland annat KBT, lösningsfokuserade samtal och motiverande intervju. Efter ett antal enskilda samtal bjuds deltagaren med i gruppsamtal. Gruppsamtalen är bland annat till för att uppmärksamma sociala samspel och där beteenden i gruppen observeras för att senare diskuteras och arbetas med individuellt. Att jobba med deltagaren enskilt men även i grupp och med fokus på sociala samspel är återigen för att fånga in flera aspekter av deltagarens liv och för att jobba med en helhetssyn på individen.

Mål

De aktiviteter som görs inom Stegen ska vara steg för att nå projektets mål. I utvärderingsarbetet som Malmö högskola har tagit sig an är bland annat att tydliggöra förloppet mellan aktiviteter och mål. Motiven till de olika aktiviteterna finns rimligen hos personal och projektägare själva och diskussionen kommer därför att väckas vid nästkommande styrgruppsmöte.

Kedjeförloppet mellan insatser, aktiviteter och mål ska dock kort beskrivas här utifrån hur det har diskuterats under intervjuerna.

Målen i Stegen beskrivs som både kvantitativa som kvalitativa där de kvantitativa målen innebär att deltagarna ska kunna ta del av arbetsmarknadens utbud eller skrivas in på AIC. De kvalitativa målen är att på olika sätt göra individen redo för dessa slutliga mål som nyligen nämnts. Hur deltagarna görs redo för att närma sig arbetsmarknaden beskrivs under intervjuerna vara en kombination av arbetsträning, individuella samtal och gruppsamtal. Arbetsträningen är till för att träna individen och testa dennes kapacitet. Eventuella hinder eller goda egenskaper uppmärksammas av personalen för att sedan arbetas med under de individuella samtalen. Vid de individuella samtalen får även deltagaren själv prioritera områden som denne vill ha hjälp med. De positiva inslagen är lika viktiga för att stärka individen och ges tillbaka som feedback till deltagaren. Som nämnts tidigare innebär gruppsamtalen att fånga upp deltagarens beteende i grupp. Sociala samspel är viktiga på en arbetsplats och deltagarens sätt att vara i grupp diskuteras därför under de individuella samtalen. Att arbeta med helheten innebär på så vis att deltagaren kan ha ett behov av att arbeta mot andra mål än direkt mot arbetsmarknaden.

På vilket sätt samverkan ska öka möjligheterna till att nå målen var svårare att precisera vid intervjutillfällena. Detta har att göra med att samverkan, vid tiden för intervjuerna, inte kommit igång och vid den inledande fas då intervjuerna gjordes fanns mer frågor än svar gällande samverkan. Förhoppningarna på samverkan är dock att få etablerade kontakter och rutiner kring samverkan för att på så vis underlätta och effektivisera arbetet med deltagarna. Att underlätta och effektivisera för individen menar man bland annat är att kunna använda Försäkringskassan för direktkonsultation när det uppstår frågor gällande exempelvis regelverk.

För Stegen att fundera över

Något som har diskuterats under intervjuerna är hur Stegen ska arbeta med den nya målgrupp som remittenterna från Försäkringskassan utgör. Det som framhålls under intervjuerna, men också i tidigare gjorda utvärderingar, är Stegens styrka att skapa personliga relationer och arbeta med många av klientens olika sfärer i livet. I arbetet med deltagarna från Försäkringskassan ges mindre tid åt varje klient, mellan sex och åtta veckor, vilket kan ses i kontrast till hur Stegen arbetat tidigare och fortfarande arbetar med klienter som remitteras från IoF, dessa klienter är inskrivna i projektet mellan sex till tolv månader. För Stegen att fundera på är därför om de bör förändra sitt arbetssätt med det nya klientelet från Försäkringskassan?

Gällande samverkan har det diskuterats hur denna kan bli naturlig men även hållbar över tid. Goda relationer har skapats mellan Försäkringskassan och Stegen, från Stegens håll är man dock angelägna om att nå en samverkan som inte grundar sig på personliga relationer utan som är hållbar över tid och där rutiner fastställs. Att fundera på är därför hur man ska gå tillväga för att nå en hållbar och naturlig samverkan?